IDEELLA SVERIGE

Datum: 2026-10-23
Diarienummer: Fi2026/01570
Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning

IDEELLA SVERIGES REMISSVAR PÅ PROMEMORIAN ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA ANTALET REGISTRERADE I KAMMARKOLLEGIETS REGISTER FÖR IDÉBURNA ORGANISATIONER

Ideella Sverige är den samlande organisationen för ideellt engagemang. Vi arbetar för att fler människor ska kunna engagera sig ideellt och för att organisationer ska ha goda och långsiktiga förutsättningar att ta emot, utveckla och behålla engagemang. Genom Volontärbyrån förmedlar vi ideella uppdrag över hela landet och stärker organisationers arbete med ideellt engagemang genom kunskap, utbildning och stöd.
Ideella Sveriges medlemmar består av en bredd av organisationer – alltifrån Sveriges största civilsamhällesorganisationer till medlemmar med ett fåtal anställda. Tillsammans representerar de hundratals individuella föreningar, tusentals anställda och hundratusentals ideellt engagerade människor. Medlemmarna förenas av att de verkar för social sammanhållning, gemenskap, jämlikhet och människors möjlighet att påverka sin egen livssituation. Medlemmarna bidrar alla till en starkare demokrati och välfärd samt att ge människor en röst.

ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

Ideella Sverige avstyrker förslaget att öppna registret för idéburna organisationer som inte bedriver eller har för avsikt att bedriva offentligt finansierad välfärdsverksamhet.

Registret har en tydlig funktion för idéburna aktörer inom den offentligt finansierade välfärden. Det var tänkt att underlätta för offentliga aktörer att hitta idéburna välfärdsaktörer, möjliggöra ökad samverkan och främja reserverade upphandlingar och valfrihetssystem för idéburna aktörer. För organisationerna var ett av de tänkta värdena att minska administrationen vid bland annat reserverad upphandling. Att öppna registret för civilsamhällets organisationer generellt är något annat. Det innebär att ett register som har utformats för ett tydligt och avgränsat ändamål får ett betydligt bredare tillämpningsområde, utan att det finns en motsvarande tydlig funktion eller nytta för de organisationer som nu föreslås omfattas. Ideella Sverige ser inte behovet av denna breddning.

För organisationer som inte bedriver eller avser att bedriva offentligt finansierad välfärd finns inget värde att finnas i detta register. Redan i dag finns flera andra register och sammanställningar över civilsamhällets organisationer. Att registret i dag används av få organisationer är inte ett argument för att öppna det för betydligt fler. Det centrala bör vara om registret fyller sin funktion för den målgrupp det skapades för, inte hur många organisationer

som kan föras in i registret.

4.1 Fler idéburna organisationer ska kunna registrera sig

Förslag: Idéburna organisationer som inte bedriver eller har för avsikt att bedriva offentligt finansierad välfärdsverksamhet ska kunna registrera sig i registret för idéburna organisationer.

Ideella Sverige avstyrker förslaget. Förslaget innebär att registreringsmöjligheten går från att vara avgränsad till idéburna aktörer inom offentligt finansierad välfärd till att kunna omfatta civilsamhällets organisationer generellt. Ideella Sverige anser att detta är en icke ändamålsenlig utveckling.
För idéburna välfärdsaktörer finns en tydlig praktisk funktion med registreringen. Offentliga aktörer behöver kunna identifiera idéburna utförare och registret kan fylla en funktion i relation till bland annat upphandling, IOP, valfrihetssystem och samverkan. För en idrottsförening, kulturförening, människorättsorganisation eller annan ideell förening utan koppling till offentligt finansierad välfärd finns ingen tydlig funktion.

Att registret kan bidra till att synliggöra civilsamhället eller ge bättre statistik är inte ett tillräckligt skäl för att bygga ut ett särskilt registreringssystem för föreningslivet. Ett frivilligt register kommer heller inte att ge en heltäckande bild av sektorns omfattning och utveckling.

För många, särskilt mindre, organisationer innebär ytterligare administrativa krav att ideellt engagerade behöver lägga tid på att sätta sig in i regelverk, ta fram underlag och lämna uppgifter. Vilket är tid som annars hade kunnat läggas på verksamheten, medlemmarna och organisationens ändamål. Ideella Sverige ifrågasätter inte heller registrets funktion som kvalitetsstämpel för idéburna aktörer inom den offentligt finansierade välfärden. Samma logik bör däremot inte överföras till föreningslivet generellt.

Fler registrerade organisationer är inte ett mål i sig. Det avgörande är vilken funktion registret fyller och vilken konkret nytta det skapar. För idéburna välfärdsaktörer finns ett tydligt användningsområde. För organisationer utanför välfärdsområdet saknas en tydlig motsvarande nytta, samtidigt som en breddning riskerar att skapa ytterligare administration, ge en skev bild av civilsamhället och göra registrering till en markör för legitimitet och relevans.

Ideella Sverige anser därför att registret fortsatt bör vara avgränsat till idéburna organisationer som bedriver eller har för avsikt att bedriva offentligt finansierad välfärdsverksamhet.

Karin Ernlund,
Generalsekreterare
Ideella Sverige